

Girişimcilik Niyeti, İşsizlik Kaygısı ve Umutsuzluk İlişkisi: Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Son Sınıf Öğrencileri Örneği*

Muhammet Ali ÖMÜR** Yılmaz SEÇGİN***

ÖZ

Mevcut araştırmada öncelikle, meslek yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik niyetleri, işsizlik kaygıları ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişkiler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bunun yanı sıra, girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeyindeki farklılıkların çeşitli demografik özelliklere göre incelenmesi amaçlanmıştır.

Betimsel tarama modelindeki anket çalışmasında, veriler uygun örnekleme yoluyla, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu son sınıf öğrencilerinden (n=241) elde edilmiştir. İki bölümden oluşan ölçme formunun ilk bölümünde Girişimcilik Niyeti, İşsizlik Kaygısı ve Umutsuzluk Ölçeklerine, ikinci bölümde ise öğrencilerin demografik özelliklerine yer verilmiştir. Veriler, SPSS programı kullanılarak betimsel istatistik, fark analizleri ve korelasyon analizleri ile değerlendirilmiştir. Yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre; girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygısı arasında negatif yönde, girişimcilik niyeti ile umutsuzluk arasında negatif yönde, işsizlik kaygısı ile umutsuzluk arasında ise pozitif yönde anlamlı ilişkiler elde edilmiştir.

Ek olarak, öğrencilerin yaş, ailede ticaretle uğraşan birinin varlığı, anne ve baba eğitim durumu, girişimcilik kursu eğitimi almış olma ve iş deneyimi gibi demografik özelliklerine göre girişimcilik niyeti, iş kaygısı ve umutsuzluk düzeylerinde fark olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimcilik Niyeti, İşsizlik Kaygısı, Umutsuzluk, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Son Sınıf Öğrencileri

JEL Sınıflandırması: M1

The Relationship Between Entrepreneurial Intention, Unemployment Anxiety And Hopelessness In Health Services Vocational School Senior Students

ABSTRACT

In this research, first of all, it was tried to investigate the correlation between entrepreneurial intentions, unemployment concerns, and hopelessness levels of undergraduate students, additionally, to find out the differences in these levels according to some selected demographic characteristics.

It is a descriptive survey research focusing on collecting data from undergraduate

* Bu çalışma, 2024 yılında Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İşletme Anabilim Dalında Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz Seçgin danışmanlığında Muhammet Ali Ömür tarafından hazırlanan 'Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Son Sınıf Öğrencilerinin Girişimcilik Niyeti, İşsizlik Kaygısı ve Umutsuzluk İlişkisi isimli tez esas alınarak hazırlanmıştır.

** Öğr. Gör. Muhammet Ali Ömür, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Saç Bakım ve Güzellik Hizmetleri Bölümü, muhammet.omur@cbu.edu.tr, ORCID Bilgisi: 0000-0002-7410-4852

*** Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz SEÇGİN, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Turhal Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, yilmaz.secgin@gop.edu.tr, ORCID Bilgisi: 0000-0001-8221-9097

(Makale Gönderim Tarihi: 02.02.2024 / Yayına Kabul Tarihi: 11.03.2024)

Doi Number: 10.18657/yonveek.1430508

Makale Türü: Araştırma Makalesi

students. The data were collected by convenient sampling method from 241 final-year students at Manisa Celal Bayar University. Vocational School of Health Services through a questionnaire. The questionnaire comprises two parts. The first part includes scales for measuring entrepreneurial intention, unemployment anxiety, and hopelessness. The second part contains demographic characteristics of the students. The data were analyzed through SPSS software program, using descriptive statistics, difference analyses, and correlation analyses. The correlation analyses revealed significant negative relationships between entrepreneurship intention and both unemployment anxiety and hopelessness. Additionally, a positive relationship was found between unemployment anxiety and hopelessness.

It was also found that entrepreneurship intention, job anxiety, and hopelessness scores of students differed according to some demographic characteristics including age, presence of a family member engaged in trade, mother's and father's education status, completion of entrepreneurship course training, and work experience.

Key Words: Entrepreneurship, Entrepreneurial Intention, Unemployment Anxiety, Hopelessness, Health Services Vocational School Senior Students

JEL Classification: M1.

GİRİŞ

İşsizlik ve onunla ilintili olarak ortaya çıkan genç işsizlik sorunu günümüz dünyasında evrensel bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum istihdam azlığı nedeniyle az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerde bulunan bireyler için çok daha büyük bir problem haline gelmektedir. Nitekim ülkemizde de, tıpkı gelişmekte olan diğer ülkeler gibi işsizlik oranının (%19,4) oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Ülkemizde genç işsizliği oranının artması, öğrenimleri sonrasında iş gücü piyasasına katılacak olan üniversite öğrencilerinin iş bulma umutlarını azaltmakta, kaygılarını ise artırmaktadır. Böyle bir ortamda eğitimlerini sürdüren üniversite öğrencilerinin artan işsizlik kaygısı düzeyi endişe, üzüntü ve umutsuzluk gibi olumsuz duygulara neden olmaktadır.

İşsizlik olgusunu yalnızca maddi bir eksiklik ya da giderilmesi gereken finansal bir problem olarak görmek eksik bir bakış açısı olacaktır. Çünkü iş sahibi olmak maddi gelirin yanı sıra, aynı zamanda bireyin toplumdaki statüsünü ve sosyalleşmesini de etkilemektedir. Bunun yanı sıra, bireyin iş sahibi olamaması ya da hali hazırdaki işini kaybetmesi hem toplumsal hem de psikolojik sorunları da beraberinde getirecektir. İş sahibi olamayan ya da hayallerindeki işi yapma imkânı bulamayan bireyler nihayetinde umutsuzluğa kapılacak ve yaşam kaliteleri düşecektir.

21.yüzyılda işsizlik sorunu ile ilgili olarak girişimciliğin adeta hayat kurtarıcı bir nitelikte karşımıza çıktığı görülmektedir. Ülkelerin ekonomik anlamda gelişmesini sağlayan ve bu gelişime büyük destekler sunan girişimcilik olgusu istihdam konusunda da kilit bir özelliğe sahiptir. Çünkü girişimci olan bireyler yalnızca kendilerine iş sağlamakla kalmayıp, ileride başkaları için de istihdam sağlamış olurlar. Girişimciliğe atılmaktaki ilk adım ise girişimciliğe niyet etmektir. Bu kavram literatürde girişimcilik niyeti olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durumda yaşları, donanımları ve yüksek enerjileri ile potansiyel birer girişimci adayı olarak görülen üniversite öğrencileri ön plana çıkmaktadır.

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetlerini, işsizlik kaygılarını ve umutsuzluk düzeylerini ortaya koymak ve bu değişkenler

arasındaki ilişkilerin düzeyini test etmek hedeflenmiştir. Çalışma kapsamında yapılan alan yazın taramasında girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk değişkenine ait çeşitli çalışmalar incelenmiştir. Ancak yapılan tarama sonucu, bu üç değişkenin (girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk) bir arada kullanıldığı ve ön lisans öğrencilerini içeren herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Buna göre araştırmamızın ön lisans öğrencileri üzerinde yapılan ilk çalışma olduğu ve bu bakımdan alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

I. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

A. Girişimcilik Niyeti

Niyet bir kişinin içgüdüsel bağlamda ileriye dönük karar verme, mevki sahibi olma ve öngörülse olarak analiz etme süreci olarak tanımlanmaktadır (Sezer, 2013: 51). Girişimcilik niyeti ise, girişimcilik faaliyetlerinin gizli ve önemli yönlerini ortaya koyan davranış biçimidir. Girişimcilik niyeti, girişimciliğin ilk adımı olduğundan, girişimcilik faaliyetlerin temelini oluşturmaktadır. Başka bir tabir ile girişimcilik bireyin sahip olduğu girişimcilik niyeti davranışlarına göre şekillenmektedir (Adaryani vd., 2014: 148). Bu açıdan bakıldığında girişimcilik niyeti, kişinin hareke geçmek için uygun zaman ve koşullar ortaya çıkıncaya kadar sahip olduğu girişimcilik senaryolarını ifade etmektedir (Ridha ve Wahyu, 2017: 78).

Girişimcilik niyeti, kişinin yeni bir girişim başlatmayı veya mevcut organizasyonda yeni bir temel değer yaratmayı arzularıyla ortaya çıkan bilinçli bir zihinsel durum olarak ifade edilmektedir (Ratnamiasih ve Setia, 2016:394).

Girişimcilik niyetinin şekillenmesinde, bireyin yaşam sevgisi, kazanma hırsı ve personellerine yönelik emir verme isteği etkili olmaktadır (Toksoy, 2019:35). Ayrıca girişimcilik niyeti, kasıtlı ve planlı olarak girişimin gerçekleşmesi için kişi tarafından ortaya konulan algı olarak da tanımlanabilir (Adekiya ve Ibrahim, 2016: 118).

Girişimcilik niyetiyle düşünen ve düşüncelerini faaliyete geçirmek isteyen bireyler girişimciliğin ilk adımını gerçekleştirmiş ve niyetlerini ortaya koymuşlardır. Girişimcilik niyeti, kurulan işletmenin kurulma aşamaları ve başarılı olma olasılığının tahmin edilmesiyle girişimi ve girişimciyi anlamlandırmaktır (Sabuncu, 2017: 14).

Toplumun bölgesel ve çevresel etmenleri, siyasi ve sosyal yapıları, genel ekonomik durum, eğitim düzeyleri ve kişilik özellikleri vb. durumlar girişimcilik niyetinin şekillenmesinde etkili olmaktadır (Güreşçi, 2014: 27).

B. İşsizlik Kaygısı

İngilizce kelime karşılığı “anxiety” olarak karşımıza çıkan kaygı kavramı dilimize ise anksiyete olarak yerleşmiştir. Kaygı muhtemel başarısızlık durumlarını, oluşabilecek talihsizlikleri ya da gerçekleşmesi olası tehlikeli durumları ifade eden Latince “anxietas” ve “angere” kelimelerinden türetilmiş bir kavramdır (Colman, 2015: 46). Hint – Germen dil grubu içerisinde anksiyete kavramı “angh” (sıkışma ve darlık) kelimesinden türetilerek oluşturulmuştur (Yapıcı, 2006: 13). Türk Dil Kurumu ise kaygıyı iki farklı anlamda ele

almaktadır. İlk anlamını endişe, üzüntü duyulan düşünceler, gam ve tasa hali olarak tanımlarken ikinci anlamında ise çoğu zaman kötü bir şey gerçekleşecekmiş fikriyle sebepsizce oluşan gerginlik duygusu olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2023).

Bu çerçevede psikoloji literatürünü incelediğimizde kaygı kavramının 20. Yüzyıla kadar korku ve fobi başlığı altında incelendiği görülmektedir. 1928 ve 1931 yıllarında yapılan farklı çalışmalarda kaygının korku ve fobiden farklı bir duygusal durum olduğu ortaya konulmuştur. Kaygının psikoloji alanında kullanımı ise 20. Yüzyılın ortalarına rastlamaktadır (Spielberger, 1966: 7).

Kaygı, bireylerde huzursuzluk ve gerginliğe neden olmaktadır. Huzursuzluk ve gerginlik düzeyi yüksek olan bireylerde ise başarısızlık ve özgüven eksikliği artmaktadır. Kaygı bireylerin refah seviyesini, yaşam standartlarını ve kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir (Doğan ve Baş, 2003; Dursun ve Aytaç, 2009; Kaya ve Varol, 2004). Kaygının bireyler üzerindeki olumsuz etkilerinden bir diğeri ise depresyondur (Lee vd., 2003: 247). Bireylerin düşünme, karar verme, sorun çözme, öğrenme gibi gerçekleştirdikleri eylemler de yüksek kaygıdan olumsuz yönde etkilenmektedir (Öz, 2004: 157).

Hayatın her aşamasında sıklıkla rastlanılabilen yüksek kaygı düzeyi bireyleri zihinsel, duygusal ve fiziksel açıdan olumsuz yönde etkilemektedir (Schneiderman, vd., 2005: 610). Yüksek kaygı düzeyi üniversite öğrencilerinde ise özellikle işsizlik kaygısı olarak karşımıza çıkmaktadır. Yüksek kaygı düzeyi, üniversite öğrencilerinin ümitsizliğe kapılmalarına neden olarak, onları hedeflerinden uzaklaştırmakta ve yanlış kararlar almalarına yol açmaktadır (Koçak ve Çepni, 2017: 243).

Kaygı konusunda önemli çalışmaları olan Freud, kaygıyı, bireyi etrafındaki tehlikelere karşı uyarıcı ve ihtiyaç duyduğu uyumlamayı sağlamak için hayatını devam ettiren işlevlere katkı sağlayan bir kavram olarak ele almaktadır (Geçtan, 1999: 35). Bu açıdan bakıldığında kaygı kavramının olumsuz yönlerinin yanında olumlu yönlerinin de olduğunu söyleyebiliriz.

Kaygı, bireylerin gelecekte karşılaşılabileceği üzüntü ve acı verici durumlara karşı hazırlıklı olmalarına neden olmaktadır. Kaygı; hayal kırıklıkları, acı, üzüntü vb. olumsuzluklar karşısında bireyleri motive ederek ve kolay atlatabilmelerine neden olmaktadır (Akgün vd., 2007: 284-285).

Cüceloğlu da kaygının öğrenmeyi tetikleyebileceğini hatta en ideal öğrenme durumuna ulaştırabileceğini ifade ederek, bireyin sahip olduğu göreve odaklanarak başarılı olabilmek ihtimalini arttırdığını belirtmektedir (Cüceloğlu, 2010: 440).

C. Umutsuzluk

Umut geleceğe yönelik bir kavram olup, gerçekleştirilmesi planlanan durum ve gelecek hakkında olumlu düşünmeyi ifade etmektedir. Umutsuzluk ise gelecekte meydana gelebilecek olaylar ile ilgili olumsuz düşünceleri ifade etmektedir (Dilbaz ve Seber, 1993: 134).

Umut, Türk Dil Kurumuna göre; ummaktan doğan duygu, bu duyguyu veren kimse veya şey, olması beklenen veya olacağı düşünülen şey ve ümit

ifadeleri şeklinde tanımlanır (TDK, 2023). Umut kavramı başarı, azim, sağlık ve mutluluk kavramlarıyla yakın bir ilişki içerisinde olarak, gelecek ile ilgili amaçları gerçekleştirme ve sürdürebilme için motivasyon görevi taşımaktadır (Carretta ve ark., 2014: 231).

Umutsuzluk kavramı Türk Dil Kurumuna göre; umutsuz olma hali, ümitsizlik olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2023). Umutsuzluk kişinin içinde bulunduğu zamanı ve gelecek zamanı olumsuz algılayarak, iyilik halinin azalmasına, isteksiz ve hedefsiz olmasına bağlı olarak karşılaştığı durum veya olayları olumsuz algılamasına neden olan negatif bilişsel bir tutumdur (Üngören ve Ehtiyar, 2009).

Umutsuz olan kişiler, yaşamları boyunca hep kötü durumlar ile karşılaşacağını ve bu durumları değiştirmenin imkânsız olduğunu düşünerek, buna göre davranış sergilemektedirler (Yıldırım ve Kara, 2017: 573). Ayrıca kişinin umutsuz olmasında, kişinin geçmişte yaşamış olduğu olumsuz sonuçların da etkisinin olduğu görülmektedir. Bu bağlamda umutsuzluk; kişinin mağlubiyet, başarısızlık ve teslimiyet gibi duygulara kapılarak, geleceğe olan inancın da kırılmasına neden olmaktadır (Mammadova, 2016: 57).

Uzun süre istenilmeyen bir işte çalışma mecburiyetinde kalınması, mutsuz evlilik, terkedilme, değer görememe, yalnızlık vb. durumlarla karşı karşıya kalan bireylerin de umutsuzluğa itildiği görülmektedir (Geçtan, 1981: 138; Seber, 1991: 10).

Umutsuzluğun zamanla istenmeyen bir takım olumsuz sonuçlara neden olduğu görülmektedir. Bunlardan en sık rastlananları ise depresyon ve intihardır.

II. YÖNTEM

Bu bölümünde araştırmanın amacı, önemi, yöntemi, evren ve örnekleme, sınırlılıkları, veri toplama araçları ve toplanan verilerin analizi ile elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Çalışmada uygulanan anket sonucunda elde edilen verilerin analize hazırlanması amacıyla öncelikle kayıp değerler, ters ifadeler, uç değerler belirlenerek normal dağılım kontrolü, daha sonra ölçeklerin güvenilirliğini belirlemek için güvenilirlik testi yapılmıştır.

A. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı öğrencilerinin girişimcilik niyetleri, işsizlik kaygıları ve umutsuzluk düzeyleri ile demografik özellikleri arasındaki ilişkinin düzeyini belirlemektir.

Araştırma kapsamında yapılan literatür incelemesi neticesinde, girişimcilik niyeti ve işsizlik kaygısı arasındaki ilişkiyi konu alan araştırmalar yapıldığı ve bu çalışmalarda üniversitelerin çeşitli birimlerinde öğrenim gören öğrencilerin örneklem kütesi olarak seçildiği gözlemlenmiştir (Akgün, 2019; Balkaya ve Karcıoğlu, 2018; Gönül ve Yaşar, 2023). Literatürde bu araştırmada ele alınan üç değişkenin (girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk) birlikte kullanıldığı sadece bir araştırma mevcut olup, eczacılık fakültesi öğrencileri örneklem seçilerek uygulanmıştır (Eren, 2020). Bu çalışmada ise, öğrenim süresi ve öğrenim alanı bakımından eczacılık fakültesinden çok farklı

olan sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencileri örneklem grubu olarak seçilmiştir.

B. Katılımcılar

Araştırmanın örneklemine 2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılı Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu son sınıfta okuyan 472 öğrenci oluşturmaktadır. Bu doğrultuda örneklemin tamamına Microsoft Teams aracılığıyla ulaşılmıştır. Ancak araştırmaya katılım gönüllülük esasına bağlı olduğundan, 241 öğrenciden geri dönüş olmuş ve analizler bu öğrencilerden elde edilen veriler üzerinden gerçekleştirilmiştir. Anketlerin geri dönüş oranı ana kütlenin yarısından daha fazladır ($241/472=0,51$; %51). Anket formunun toplam 51 ifadeden oluştuğu göz önünde bulundurulduğunda, araştırma için örneklem büyüklüğünün Stevens'in (1996: 72) bağımsız değişken başına on beş (15) katılımcının yeterli olacağı görüşüne göre ve Tabachnick ve Fidell'in (2013) $N>50+8M$ ($M=$ bağımsız değişken sayısı) şeklinde belirtmiş oldukları (minimum örneklem büyüklüğü) kriterlere göre sağladığı söylenebilmektedir.

C. Veri Toplama Yöntemi

Araştırma ilişkin veriler nicel araştırmalarda sıklıkla kullanılan anket yöntemi ile elde edilmiştir. Birinci elden yani birinci kaynaktan bilgi toplama yöntemlerinden olan anket yöntemi, sosyal bilimler alanında en çok tercih edilen veri toplama yöntemidir (Odabaşı, 1999: 81-89). Çalışma için hazırlanan anket toplamda iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik özellikler ve kişisel bilgilerin bulunduğu sekiz ifade yer almaktadır. İkinci bölümünde ise araştırmada kullanılan ölçekler olan "Girişimcilik Niyeti" ile ilgili altı ifade, "İşsizlik Kaygısı" ile ilgili yirmi beş ifade ve "Umutsuzluk" ile ilgili yirmi ifade olmak üzere toplamda elli bir ifade yer almaktadır.

Girişimcilik Niyeti Ölçeği öğrencilerin girişimcilik niyetlerini değerlendirmek için kullanılmaktadır. Ölçek; Linan ve Chen (2009) tarafından hazırlanmış olup, Şeşen ve Basım (2012) tarafından dilimize çevrilerek çalışmalarda uygulanmıştır.

Yirmi beş ifadeden oluşan İşsizlik Kaygısı Ölçeği Ersoy-Kart ve Erdost (2008) tarafından öğrencilerin işsizlik durumuna karşı algı durumlarını ölçmek için hazırlanmış bir ölçektir. Literatürde yer alan bir diğer çalışmada ise Dursun ve Aytaç (2009) işsizlik kaygısı düzeyini belirleyebilmek için bahsi geçen literatürü esas tutarak psikometrik sorular kurgulamışlardır. Ersoy-Kart ve Erdost (2008) tarafından hazırlanan psikometrik sorular Tayfun ve Korkmaz (2016) tarafından da kullanılarak ölçek hazırlanmasına yardımcı olmuştur. Balkaya (2017) yaptığı çalışmada söz konusu ölçeğin geçerli olup olmamasına dair yaptığı ön çalışmada açıklayıcı faktör analizi uygulanmış sonucunda ise anketin geçerliliğini ortaya koymuştur.

Katılımcıların araştırmaya verdikleri cevapların değerlerini belirleyebilmek için girişimcilik niyeti ve işsizlik kaygısı ölçekleri 5'li likert tipinde (1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4=Katılıyorum ve 5=Kesinlikle Katılıyorum) hazırlanmıştır.

Beck Umutsuzluk Ölçeği yirmi ifadeden oluşmaktadır. Beck Umutsuzluk Ölçeğinde ikili sınıflama (1=Evet, 2=Hayır) kullanılmıştır. Ölçekte bulunan yirmi ifadenin; on biri (2, 4, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 17, 18 ve 20) evet, dokuz ifadesi (1, 3, 5, 6, 8, 10, 13, 15 ve 19) ise hayır olarak hazırlanmıştır. Ölçek puanlanması 0-20 arasında olup evet yanıtlarına 1, hayır yanıtlarına ise 0 puan verilerek ilgili analizler yapılmaktadır. Puan arttıkça umutsuzluğun yükseldiği, puan azaldıkça umutsuzluğun azaldığını ifade etmektedir. Ölçeğin Türkçe geçerlilik güvenirlik analizi Seber ve arkadaşları (1993) tarafından yapılmıştır.

Kullanılan ölçüm araçlarının tutarlılığını belirlemek amacıyla güvenirlik analizi uygulanmaktadır. Ölçüm araçları ile elde edilen veriler istenilen, sistematik veya hatalı sonuçları ortaya koyabilir. Bu doğrultuda ölçüm araçları aracılığıyla elde edilen verilerin doğruluklarının belirlenmesi gerekir (Gürbüz ve Şahin, 2018: 155; Kline, 2019: 91) İç tutarlılık ölçüm araçlarında kullanılan maddelerin birbirleri arasındaki tutarlılıkları olarak tanımlanmış ve çoğunlukla cronbach alfa katsayısı ile hesaplandığı görülmüştür. Cronbach alfa katsayısının eşik değeri ile ilgili birçok görüş bulunmaktadır (Gürbüz ve Şahin, 2018: 157-158). Sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılan ölçeklerin iç tutarlılığının belirlenmesinde cronbach alfa katsayısına başvurulur. Nunnaly kriterlerine göre cronbach alfa değerinin 0.70 ve üstü olması yeterli görülmektedir (Başol, 2019: 160). Araştırmada kullanılan ölçeklerin cronbach alfa katsayıları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Ölçeklerin İç Tutarlılık (Cronbach Alfa) Katsayıları

Ölçek	Cronbach alfa (α)
Girişimcilik Niyeti Ölçeği	0,94
İşsizlik Kaygısı Ölçeği	0,84
Beck Umutsuzluk Ölçeği	0,86

D. Veri Setinin Analizlere Hazırlanması

Araştırma analizlerini gerçekleştirmeden önce verilerin referans aralığında dağılımını ölçmek için normallik testi uygulanmalıdır. Normallik testi ile elde edilen verilerin çarpıklık ve basıklık oranı $\pm 1,5$ aralığında olmalıdır (Tabachnick ve Fidell, 2013). Çarpıklık ve basıklık oranı George ve Mallery (2010)’e göre ± 2 aralığında, Coakes ve Steed (2003)’e göre ise ± 3 referans aralığında olduğunda normal dağılım şartını sağlamaktadır. Araştırmada kullanılan değişkenlere yönelik normallik testi Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Kullanılan Değişkenlere Yönelik Normallik Testi

	Çarpıklık		Basıklık	
	İstatistik	Standart Hata	İstatistik	Standart Hata
Girişimcilik Niyeti	,003	,157	-,422	,312
İşsizlik Kaygısı	,010	,157	-,115	,312
Umutsuzluk	,686	,157	-,501	,312

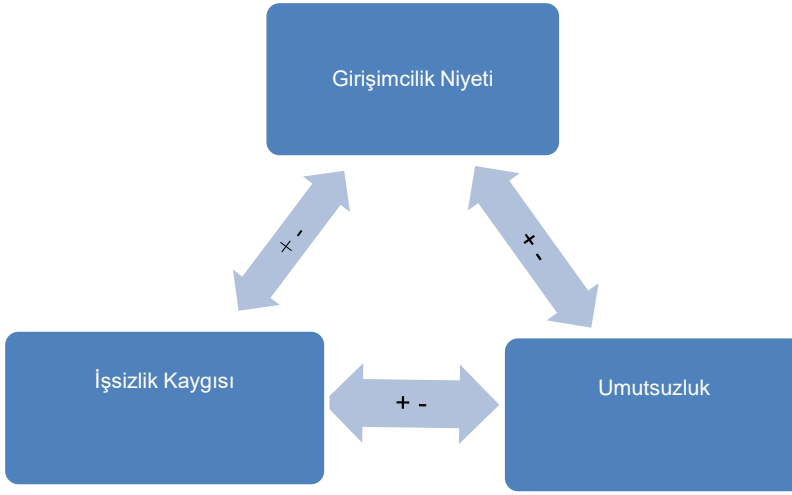
Tablo 2 incelediğinde kullanılan değişkenlerin normal dağılım aralığında olduğu görülmüştür. Ancak normallik varsayımında örneklem sayısı da dikkate alınmalıdır (Karasar, 2006). Deney sayısının her bir grupta 30’un altında olması

halinde grupların normal dağılım göstermediği düşünülerek parametrik olmayan testler uygulanmalıdır (Kabaca ve Erdoğan, 2007). Bu çalışmada ise örneklem sayısının 30'un altında olduğu hallerde ($n < 30$), parametrik olmayan (non-parametrik) testler, 30'un üstünde olduğu durumlarda ($n \geq 30$) ise parametrik testler uygulanması uygun görülmüştür.

E. Araştırma Modeli ve Hipotezler

Literatürde yer alan bilgiler çerçevesinde değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenebilmesi için aşağıda gösterilen araştırma modeli geliştirilmiştir. Şekil 1'de geliştirilen araştırma modeli yer almaktadır.

Şekil 1. Araştırma Modeli

Şekil 1'de verilen araştırma modeli kapsamında ortaya atılan hipotezler şunlardır:

H₁: Girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygısı arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki vardır.

H₂: Girişimcilik niyeti ile umutsuzluk arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki vardır.

H₃: İşsizlik kaygısı ile umutsuzluk arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki vardır.

H₄: Öğrencilerin girişimcilik niyeti sosyo-demografik özellikleri bakımından farklılık göstermektedir.

H₅: Öğrencilerin işsizlik kaygısı sosyo-demografik özellikleri bakımından farklılık göstermektedir.

H₆: Öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri sosyo-demografik özellikleri bakımından farklılık göstermektedir.

III. ARAŞTIRMANIN BULGULARI VE DEĞERLENDİRMESİ

A. Demografik Özellikler

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri incelendiğinde; öğrencilerin %78'i kadın, %22'si ise erkek, %78'i 21 yaş altındadır. Öğrencilerin çoğunluğunun %83,4 ailesinde ticaretle uğraşan biri bulunmamaktadır.

Öğrencilerin ebeveyn eğitim düzeylerine ilişkin bulgular incelendiğinde, anne ve babaların büyük çoğunluğunun (anne %78,4, baba %66) ilköğretim mezunu olduğu, ebeveynlerin çok az bir bölümünün (anne %3,8, baba %7,1) üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%69,7) ailesinin ekonomik düzeyinin asgari ücret seviyesinde olduğu, öğrencilerin çok küçük bir kısmının (%8,7) girişimcilik ile ilgili eğitim aldığı görülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin %57,7'si iş deneyimine sahiptir.

B. Betimleyici İstatistikler

Çalışmanın bu bölümünde araştırmada kullanılan ölçeklere ait ortalama ve standart sapma değerlerine yer verilmiştir. Elde edilen değerler Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Araştırma Değişkenlerine Yönelik Betimsel Bulgular

Değişkenler	Minimum	Maksimum	Ortalama ± Sd
Girişimcilik Niyeti	6,00	30,00	19,60 ±5,79
İşsizlik Kaygısı	33,00	125,00	78,01 ±19,00
Umutsuzluk	0,001	20,00	6,99±5,36

C. Girişimcilik Niyeti, İşsizlik Kaygısı ve Umutsuzluk Arasındaki İlişkileri İnceleyen Korelasyon Analizi Bulguları

Araştırmaya katılan öğrencilerin girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişkilerinin yönünü ve şiddetini tespit etmek, aynı zamanda değişkenler arasındaki çoklu doğrusal bağlantı sorununun varlığını belirlemek amacıyla korelasyon analizi uygulanmıştır. Korelasyon analizinin sonuçları Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Girişimcilik Niyeti, İşsizlik Kaygısı ve Umutsuzluk Korelasyon Analizleri

	Girişimcilik Niyeti	İşsizlik Kaygısı	Umutsuzluk
Girişimcilik Niyeti	1		
İşsizlik Kaygısı	-,194**	1	
Umutsuzluk	-,251**	,645**	1

** : Korelasyon katsayısı anlamlıdır (p<0,05).

Değişkenler arasında hesaplanan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon katsayısı eksi işaretliken negatif, artı işaretliken pozitif olarak tanımlanır. Sıfıra yakın değerler için ilişkinin olmadığı ya da çok zayıf olduğu, 1'e yakın değerler ise mükemmel ilişkiye işaret eder. Sınıflayacak olursak 0,30 ve altı düşük düzeyde ilişkiye, 0,31-0,70 arası ilişki orta düzeyde ilişkiye ve son olarak 0,71 ve üzere korelasyon değeri yüksek düzeyde ilişkiye karşılık gelmektedir (Başol, 2022: 184).

Tablo 4'te yer alan sonuçlara göre girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygısı arasında ters yönlü, anlamlı (p<0,05) fakat zayıf bir ilişkinin bulunduğu görülmektedir (r=-0,194). Buna göre öğrencilerin girişimcilik niyeti arttığında

işsizlik kaygıları azalmaktadır. Bu bağlamda, H₁ hipotezi “Girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygısı arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki vardır.” doğrulanmıştır.

Tabloda girişimcilik niyeti ile umutsuzluk arasında zıt yönlü, anlamlı ($p < 0,05$) fakat zayıf düzeyde bir ilişkinin var olduğu saptanmıştır ($r = -0,251$). Buna göre girişimcilik niyeti arttığında umutsuzluk azalmaktadır. Bu doğrultuda, H₂ hipotezi “Umutsuzluk ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki vardır.” doğrulanmıştır.

Tablo 4’te görüldüğü gibi işsizlik kaygısı ile umutsuzluk arasında aynı yönlü, anlamlı ($p < 0,05$), orta düzeyde bir ilişki belirlenmiştir ($r = 0,645$). Buna göre işsizlik kaygısı arttıkça umutsuzluk da artmaktadır. Bu bağlamda, H₃ hipotezi “İşsizlik kaygısı ile umutsuzluk arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki vardır.” doğrulanmıştır.

D. Girişimcilik Niyeti, İşsizlik Kaygısı ve Umutsuzluk Regresyon Analiz Sonuçları

Çalışmada girişimcilik niyetinin işsizlik kaygısı ve umutsuzluk üzerindeki etkilerini ve işsizlik kaygısının umutsuzluk üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla üç ayrı regresyon modeli kurulmuştur. Birinci modelde girişimcilik niyetinin işsizlik kaygısı üzerindeki etkisi, ikinci modelde girişimcilik niyetinin umutsuzluk üzerindeki etkisi, üçüncü modelde ise işsizlik kaygısının umutsuzluk üzerindeki etkisi test edilmiştir. Sonuçlar Tablo 5, Tablo 6 ve Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 5. Girişimcilik Niyeti ile İşsizlik Kaygısı Regresyon Analiz Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	Std. Hata	B	Model İstatistikleri
Girişimcilik Niyeti	İşsizlik Kaygısı	,637	,208	-,194	R ² = ,038 F = 9,348 p < ,000

Tablo 5 incelendiğinde, girişimcilik niyetinin işsizlik kaygısı üzerindeki etkisini incelemek için yapılan regresyon analizi sonuçlarının anlamlı bulunduğu görülmektedir ($p < ,000$). Regresyon analizi bulgularına göre; girişimcilik niyetinin işsizlik kaygısını negatif yönde etkilediği görülmektedir. Analize ilişkin R² değerine göre girişimcilik niyetinin işsizlik kaygısında meydana gelen değişimin yaklaşık % 4’ünü açıkladığı görülmektedir. Tabloda yer alan regresyon katsayısı (β değeri) dikkate alındığında, girişimcilik niyetindeki bir standart sapmalı değişim işsizlik kaygısında -,194’lük standart sapma oranında değişmeye neden olmaktadır.

Tablo 6. Girişimcilik Niyeti ile Umutsuzluk Regresyon Analiz Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	Std. Hata	B	Model İstatistikleri
Girişimcilik Niyeti	Umutsuzluk	-,233	,058	-,251	R ² = ,063 F = 16,101 p < ,000

Girişimcilik niyetinin umutsuzluk üzerindeki etkisini tespit etmek için yapılan regresyon analizi sonuçlarının istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. ($p < ,000$). Regresyon analizi bulgularına göre; girişimcilik niyetinin umutsuzluğu negatif yönde etkilemektedir. Analize ilişkin R² değerine göre girişimcilik niyetinin işsizlik kaygısında meydana gelen değişimin yaklaşık

% 6'sını açıkladığı görülmektedir. Tabloda yer alan regresyon katsayısı (β değeri) dikkate alındığında girişimcilik niyetindeki bir standart sapmalılık değişme umutsuzluk düzeyinde $-.251$ 'lik standart sapma oranında değişmeye neden olmaktadır.

Tablo 7. İşsizlik Kaygısı ile Umutsuzluk Regresyon Analiz Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	Std. Hata	B	Model İstatistikleri
İşsizlik Kaygısı	Umutsuzluk	2,285	,175	,645	$R^2 = ,416$ $F = 170,39$ $p < ,001$

İşsizlik kaygısının umutsuzluk üzerindeki etkisini tespit etmek için yapılan regresyon analizi sonuçlarının istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($p < ,001$). Regresyon analizi bulgularına göre; işsizlik kaygısı umutsuzluğu pozitif yönde etkilemektedir. Analize ilişkin R^2 değerine göre işsizlik kaygısının umutsuzlukta meydana getirdiği değişimin yaklaşık % 42'sini açıkladığı görülmektedir. Tabloda yer alan regresyon katsayısı (β değeri) dikkate alındığında işsizlik kaygısındaki bir standart sapmalılık değişme umutsuzluk düzeyinde $,645$ 'lik standart sapma oranında değişmeye neden olmaktadır.

E. Araştırma Değişkenlerinin Sosyo-Demografik Özellikler Açısından İncelenmesine Yönelik Bulgular

Araştırma değişkenleri olan girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeylerinin katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine göre değişiminin istatistiksel önem seviyesi belirlenmiştir. Bu amaçla iki grup olan demografik özelliklere (cinsiyet, yaş, medeni durum, girişimcilik dersi/kursu alınıp alınmadığı, ailede ticaret ile uğraşan olup olmadığı, iş deneyimi) Bağımsız Örneklem t -Testi ve Mann-Whitney U Testi (non-parametrik), ikiden çok gruplu olan demografik özelliklere (Anne- baba eğitim durumu, ekonomik durum) ise parametrik olmayan istatistiklerden (Kruskal Wallis H testi) uygulanmış ve elde edilen sonuçlar Tablo 8 –15 Tablo 'te verilmiştir.

Tablo 8. Araştırmaya Katılanların Cinsiyetine Göre Kullanılan Ölçeklere Ait Bağımsız Örneklem t -Testi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	Ss	T	P
Girişimcilik Niyeti	Kadın	188	19,31	5,76	1,410	0,160
	Erkek	53	20,58	5,81		
İşsizlik Kaygısı	Kadın	188	76,93	19,37	1,679	0,095
	Erkek	53	81,87	17,27		
Umutsuzluk	Kadın	188	6,78	6,78	1,121	0,263
	Erkek	53	7,72	4,89		

Tablo 8 incelendiğinde; öğrencilerin girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeyleri ile onların cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p > 0,05$).

Tablo 9. Araştırmaya Katılanların Yaşlarına Göre Kullanılan Ölçeklere Ait Bağımsız Örneklem *t*-Testi Sonuçları

Değişkenler	Yaş	n	$\bar{x}$	Ss	T	p
Girişimcilik Niyeti	21 yaş ve altı	193	19,24	5,85	-1,915	,057
	22 yaş ve üzeri	48	21,02	5,33		
İşsizlik Kaygısı	21 yaş ve altı	193	79,00	18,96	1,623	,106
	22 yaş ve üzeri	48	74,04	18,86		
Umutsuzluk	21 yaş ve altı	193	7,38	5,43	2,287	,023
	22 yaş ve üzeri	48	5,42	4,85		

Tablo 9’da öğrencilerin yaşlarının onların “umutsuzluk” ($t=2,287$; $p<0,05$) düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılığa neden olduğu belirlenmiştir. Buna göre 21 yaş ve altı öğrencilerin umutsuzluk puanları ($\bar{x}=7,38$), 22 yaş ve üzeri olanlardan ($\bar{x}=5,429$) anlamlı düzeyde yüksektir. Öğrencilerin yaşlarının araştırmanın diğer değişkenleri (girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı) üzerinde anlamlı bir farklılığa neden olmadığı belirlenmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 10. Araştırmaya Katılanların Ailesinde Ticaret ile Uğraşan Birinin Olması Durumuna Göre Kullanılan Ölçeklere Ait Bağımsız Örneklem *t*-Testi Sonuçları

Değişkenler	Ailede Uğraşan Varlığı	Ticaretle Birinin	n	$\bar{x}$	Ss	T	p
Girişimcilik Niyeti	Var		40	22,15	6,12	3,11	0,002
	Yok		201	19,08	5,59		
İşsizlik Kaygısı	Var		40	73,05	20,09	-1,817	0,070
	Yok		201	79,00	18,67		
Umutsuzluk	Var		40	5,80	4,69	0,110	0,126
	Yok		201	7,22	5,46		

Tablo 10 incelendiğinde; öğrencilerin girişimcilik niyeti düzeyi ($t=3,11$; $p<0,05$) ailede ticaret ile uğraşan bireylerin varlığına göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Buna göre; ticaretle uğraşan ailelerden gelen öğrencilerin girişimcilik niyet puan ortalamaları ($\bar{x}=22,15$), diğer öğrencilerden ($\bar{x}=19,08$) daha yüksektir. Ailede ticaretle uğraşan birinin var olması işsizlik kaygısı ve umutsuzluk üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo 11. Araştırmaya Katılanların Baba Eğitim Durumu ile Kullanılan Ölçekler Arasındaki İlişkiye Ait Kruskal Wallis *H* Testi Sonuçları

Değişkenler	Baba Eğitim Durumu	N	$\bar{x}$	Ss	KWU	p
Girişimcilik Niyeti	İlköğretim	159	,785	110,47	10,76	0,005
	Lise	60		140,66		
	Üniversite	22		143,52		
İşsizlik Kaygısı	İlköğretim	159	9,00	132,91	14,76	0,001
	Lise	60		92,96		
	Üniversite	22		111,43		
Umutsuzluk	İlköğretim	159	,364	129,30	6,77	0,034
	Lise	60		103,26		
	Üniversite	22		109,43		

Tablo 11 incelendiğinde, öğrencilerin girişimcilik niyeti düzeyi (KWU=10,76; $p<0,05$), işsizlik kaygısı (KWU=14,76; $p<0,05$), umutsuzluk (KWU =6,77; $p<0,05$) düzeylerinde öğrencilerin baba eğitim durumu arasında

anlamli bir fark olduđu belirlenmiřtir. Buna göre; babanın eđitim dűzeyi artttıkça öđrencilerin giriřimcilik niyeti de artmaktadır. Babanın eđitim dűzeyi ilkokul seviyesinden lise ve üniversite dűzeyine yükseldiđinde işsizlik kaygısı ile umutsuzluk dűzeyleri azalmaktadır.

Tablo 12. Araştırmaya Katılanların Anne Eğitim Durumu ile Kullanılan Ölçekler Arasındaki İlişkiye Ait Kruskal Wallis *H* Testi Sonuçları

Değişkenler	Anne Eğitim Durumu	n	$\bar{x}$	Ss	KWU	P
Girişimcilik Niyeti	İlköğretim	189	5,785	118,01	1,63	0,442
	Lise	43		131,58		
	Üniversite	9		133,33		
İşsizlik Kaygısı	İlköğretim	189	19,00	125,43	5,09	0,078
	Lise	43		110,44		
	Üniversite	9		78,50		
Umutsuzluk	İlköğretim	189	5,364	124,84	9,20	0,010
	Lise	43		118,33		
	Üniversite	9		53,17		

Tablo 12’de görüldüđü gibi öđrencilerin umutsuzluk (KWU=9,20; $p<0,05$), dűzeyleri ile anne eđitim durumu arasında anlamli bir fark bulunmuřtur. Bu sonuca göre, anne eđitim dűzeyi yükseldikçe, umutsuzluk puan ortalamaları azalmaktadır. Giriřimcilik niyeti ve işsizlik kaygısı ise, anne eđitim durumuna göre farklılařmamaktadır ($p>0,05$).

Tablo13. Araştırmaya Katılanların Ailelerinin Ekonomik Durumları ile Kullanılan Ölçekler Arasındaki İlişkiye Ait Kruskal Wallis *H* Testi Sonuçları

Değişkenler	Ailenin Ekonomik Durumu	N	$\bar{x}$	Ss	KWU	P
Girişimcilik Niyeti	Asgari ücret	168	5,785	115,04	4,08	0,130
	Asgari ücret-20000	56		134,75		
	20001- üzeri	17		134,62		
İşsizlik Kaygısı	Asgari ücret	168	19,002	132,66	16,39	0,000
	Asgari ücret-20000	56		98,33		
	20001- üzeri	17		80,41		
Umutsuzluk	Asgari ücret	168	5,364	131,8	13,48	0,001
	Asgari ücret-20000	56		97,10		
	20001- üzeri	17		92,76		

Tablo 13 incelendiğinde; öğrencilerin işsizlik kaygısı (KWU=16,39; $p<0,05$) ve umutsuzluk (KWU =13,48; $p<0,05$) puan ortalamaları ile ailenin ekonomik durumu arasında anlamli düzeyde bir fark bulunmuştur. Bu sonuca göre, ailenin ekonomik geliri yükseldikçe öğrencilerin işsizlik kaygısı ve umutsuzluk dűzeylerinin azaldığı görülmektedir. Giriřimcilik niyeti dűzeyinin ise, ailenin ekonomik durumuna göre anlamli düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Tablo 14. Araştırmaya Katılanların Girişimcilik Dersi/Kursu Alma Durumuna Göre Kullanılan Ölçeklere Ait Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Değişkenler	Girişimcilik Dersi/Kursu Alma	N	$\bar{x}$	Ss	MWU	p
Girişimcilik Niyeti	Evet	21	152,88	3210,50	1640,50	0,028
	Hayır	220	117,96	25950,50		
İşsizlik Kaygısı	Evet	21	88,26	1853,50	1622,50	0,024
	Hayır	220	124,13	27307,50		
Umutsuzluk	Evet	21	90,12	1892,50	1661,50	0,033
	Hayır	220	123,95	27268,50		

Tablo 14'te görüldüğü üzere; öğrencilerin girişimcilik niyeti (MWU=1640,50; $p<0,05$), işsizlik kaygısı (MWU=1622,50; $p<0,05$) ve umutsuzluk (MWU =1661,50; $p<0,05$) puan ortalamaları girişimcilik ders/kurs alma durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Buna göre; girişimcilikle ilgili ders/kurs alan öğrencilerin girişimcilik niyeti ($\bar{x}=152,88$), ders/kurs almayanlara göre ($\bar{x}=117,96$) daha yüksektir. Diğer taraftan, girişimcilik ile ilgili ders/kurs alan öğrencilerin işsizlik kaygısı ($\bar{x}=88,26$), kurs almayanlardan ($\bar{x}=124,13$) daha düşüktür. Öğrencilerin umutsuzluk düzeylerine bakıldığında ise, girişimcilik ile ilgili ders/kurs alan öğrencilerin umutsuzluk puan ortalamalarının ($\bar{x}=90,12$), kurs almayanlardan ($\bar{x}=123,95$) daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 15. Araştırmaya Katılanların İş Deneyimi Durumuna Göre Kullanılan Ölçeklere Ait Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

Değişkenler	İş Deneyimi	N	$\bar{x}$	Ss	t	P
Girişimcilik Niyeti	Evet	139	20,20	5,77	1,925	,055
	Hayır	102	18,76	5,72		
İşsizlik Kaygısı	Evet	139	76,66	19,18	-1,290	,198
	Hayır	102	79,85	18,68		
Umutsuzluk	Evet	139	6,29	4,91	-2,362	,022
	Hayır	102	7,93	5,81		

Tablo 15'e göre; öğrencilerin umutsuzluk puan ortalamaları ile öğrencilerin iş deneyimleri arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($t=-2,362$; $p<0,05$). Buna göre; iş deneyimi olan öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri ($\bar{x}=6,29$) deneyimi olmayanlara göre ($\bar{x}=7,93$) anlamlı bir şekilde daha düşüktür. Öğrencilerin girişimcilik niyeti ve iş kaygısı düzeylerinin ise onların iş deneyimine göre farklılaşmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Araştırma değişkenlerinin sosyo-demografik özellikler açısından incelenmesine yönelik bulgular incelendiğinde;

✓ Girişimcilik niyetinin sosyo-demografik faktörlerden ailede ticaretle uğraşan birinin varlığı, baba eğitim durumu ve girişimcilikle ilgili ders/kurs alma değişkenlerine göre farklılaştığı görülmektedir. Girişimcilik niyeti ile diğer demografik faktörler arasında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Buna göre, H_4 "Öğrencilerin girişimcilik niyeti sosyo-demografik özellikleri bakımından farklılık göstermektedir." hipotezi kısmen doğrulanmaktadır.

✓ İşsizlik kaygısının sosyo-demografik faktörlerden baba eğitim durumu, ailenin ekonomik düzeyi ve girişimcilikle ilgili ders/kurs alma değişkenlerine göre farklılaştığı görülmektedir. İşsizlik kaygısı ile diğer demografik faktörler

arasında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Buna göre, H₅ “Öğrencilerin işsizlik kaygısı sosyo-demografik özellikleri bakımından farklılık göstermektedir.” hipotezi kısmen doğrulanmaktadır.

✓ Umutsuzluğun sosyo-demografik faktörlerden yaş, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, ailenin ekonomik düzeyi, girişimcilikle ilgili ders/kurs alma ve iş deneyimi değişkenlerine göre farklılaştığı görülmektedir. Umutsuzluk ile sosyo-demografik faktörlerden sadece ailede ticaretle uğraşan birinin varlığı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Buna göre, H₆ “Öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri sosyo-demografik özellikleri bakımından farklılık göstermektedir.” hipotezi kısmen doğrulanmaktadır.

SONUÇ

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetlerini, işsizlik kaygılarını ve umutsuzluk düzeylerini ortaya koymak ve bu değişkenler arasındaki ilişkilerin düzeyini test etmek hedeflenmiştir. Çalışma kapsamında alan yazın taraması yapılarak girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk değişkenine ait çeşitli çalışmalar incelenmiştir. Ancak yapılan çalışma sonucu bu üç değişkenin ikisi olan girişimcilik niyeti ve işsizlik kaygısı değişkenlerine ait çalışmaların var olduğu görülürken, bu üç değişkenin (girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk) bir arada kullanıldığı sadece bir çalışmaya rastlanılmış olup, ilgili araştırmada lisans öğrencileri örneklem kütesi olarak seçilmiştir. Buna göre araştırmamızı ön lisans öğrencileri üzerinde yapılan ilk çalışma olarak nitelendirebiliriz.

Çalışmamızın örneklemini 2022-2023 eğitim-öğretim yılı Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu son sınıfta okuyan 472 öğrenci oluşturmaktadır. Anketler Microsoft Teams (online) üzerinden bütün son sınıf öğrencilerine gönderilmiş, ancak araştırmaya katılım gönüllülük esasına bağlı olduğundan, bu kapsamda 241 öğrenciden geri dönüş olmuştur.

Araştırma kapsamında toplam 6 adet hipotez bulunmaktadır. Araştırmanın hipotezleri ve hipotezlerine ilişkin sonuçların özeti Tablo 16’da gösterilmiştir:

Tablo 16. Araştırmanın Hipotezlerine İlişkin Sonuçların Özeti

HİPOTEZLER		SONUÇ
H ₁ Girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygısı arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki vardır		DOĞRULANDI
H ₂ Girişimcilik niyeti ile umutsuzluk arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki vardır.		DOĞRULANDI
H ₃ İşsizlik kaygısı ile umutsuzluk arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki vardır.		DOĞRULANDI
GİRİŞİMCİLİK NİYETİ		
H ₄ Öğrencilerin girişimcilik niyetleri sosyo-demografik özellikleri bakımından farklılık göstermektedir.	Cinsiyet	DOĞRULANMADI
	Yaş	DOĞRULANMADI
	Ticaret ile Uğraşan	DOĞRULANDI
	Baba Eğitim Durumu	DOĞRULANDI
	Anne Eğitim Durumu	DOĞRULANMADI
	Ekonomik Durum	DOĞRULANMADI
	Girişimcilik Ders/Kurs	DOĞRULANDI
İş Deneyimi	DOĞRULANMADI	

İŞSİZLİK KAYGISI		
H ₅ Öğrencilerin işsizlik kaygıları sosyo-demografik özellikleri bakımından farklılık göstermektedir.	Cinsiyet	DOĞRULANMADI
	Yaş	DOĞRULANMADI
	Ticaret ile Uğraşan	DOĞRULANMADI
	Baba Eğitim Durumu	DOĞRULANDI
	Anne Eğitim Durumu	DOĞRULANMADI
	Ekonomik Durum	DOĞRULANDI
	Girişimcilik Ders/Kurs	DOĞRULANDI
	İş Deneyimi	DOĞRULANMADI
UMUTSUZLUK		
H ₆ Öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri sosyo-demografik özellikleri bakımından farklılık göstermektedir.	Yaş	DOĞRULANDI
	Ticaret ile Uğraşan	DOĞRULANMADI
	Baba Eğitim Durumu	DOĞRULANDI
	Anne Eğitim Durumu	DOĞRULANDI
	Ekonomik Durum	DOĞRULANDI
	Girişimcilik Ders/Kurs	DOĞRULANDI
	İş Deneyimi	DOĞRULANDI
	Yaş	DOĞRULANDI

Girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygısı arasındaki ilişkinin boyutunu ortaya koymak ve oluşturulan ilk hipotezi test etmek için korelasyon ve regresyon analizleri uygulanmıştır. Gerçekleştirilen analizler sonucunda; girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygısı arasında ($r=-0,194$) negatif yönlü, düşük düzeyde ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Buna göre; H₁ (Girişimcilik niyeti ile işsizlik kaygısı arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki vardır) hipotezi desteklenmiştir. Bu ilişkide girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı düzeyini negatif yönde etkilemektedir. Girişimcilik niyeti artan öğrenciler, girişimciliği kendi istihdamları ile ilgili yeni bir alternatif olarak görmeye başladıklarından, iş ile ilgili kaygıları azalmış olabilir. Elde edilen bu bulgular Eren (2020) ile tutarlılık göstermektedir. Balkaya (2017) ise girişimcilik niyeti ve işsizlik kaygısı arasında anlamlı, pozitif yönde fakat oldukça düşük seviyede bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur.

Girişimcilik niyeti ile umutsuzluk arasındaki ilişki düzeyini test etmek amacıyla korelasyon ve regresyon analizleri yapılmıştır. Gerçekleştirilen analizler sonucunda girişimcilik niyeti ile umutsuzluk arasında negatif yönlü, düşük düzeyde ($r=-0,251$) ve anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır. Bu ilişkide girişimcilik niyetinin umutsuzluk düzeyini negatif yönde etkilediği görülmektedir. Buna göre H₂ (Girişimcilik niyeti ile umutsuzluk arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki vardır) hipotezi desteklenmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin girişimci olmaya yönelik eğilimlerinin artmasıyla birlikte umutsuzluk düzeylerinin azalacağı yani hayata daha olumlu bakabilecekleri söylenilebilir. Araştırmadan elde edilen verilere bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun ailesinin düşük gelir grubuna mensup olduğu görülmektedir. Bu ailelerin çocuklarına ekonomik anlamda iyi bir gelecek hazırlamayacağı onlara miras bırakamayacağı aşikardır. Ülkede istihdam düzeyinin de yetersiz olduğu ve öğrencilerin girişimcilik dışında çok fazla bir alternatifleri bulunmadığı göz önüne alındığında, öğrencilerin artan girişimcilik eğilimlerinin onların geleceğe dair kaygılarını ve buna bağlı olarak iş bulabilmekle ilgili olumsuz düşüncelerini azalttığı söylenebilir. Elde edilen bulgular Eren (2020) ile benzerlik göstermektedir.

İşsizlik kaygısı ile umutsuzluk arasındaki ilişki düzeyini tespit etmek amacıyla korelasyon ve regresyon analizleri uygulanmıştır. Analizler sonucunda işsizlik kaygısı ile umutsuzluk arasında pozitif yönlü, orta düzeyde ($r=0,645$) ve anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Bu ilişkide işsizlik kaygısı umutsuzluk düzeyini pozitif yönde etkilemektedir. Buna göre; H_3 (İşsizlik kaygısı ile umutsuzluk arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki vardır) hipotezi desteklenmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin iş bulmaya yönelik kaygılarının artmasının onların umutsuzluk düzeylerini artırdığı görülmektedir. Düşük gelir grubuna mensup ailelerden gelen öğrencilerin ileride refah bir hayat sürebilmeleri onların bulabilecekleri yüksek gelire sahip işlere bağlı olduğundan öğrenciler umutlarını iş olanaklarına bağlamış olabilirler. Elde edilen bulgular alan yazındaki diğer çalışmalarla benzer sonuçlar göstermektedir Özçelik Kaynak, Öztuna (2020).

2020 yılında ortaya çıkan pandemi bütün dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de ekonomiyi oldukça sarsmış, bu süreçte ekonomiler küçülmeye başlamış, istihdam olanakları azalmıştır. Buna bağlı olarak, yakın gelecekte yaş itibarıyla ve eğitimleri doğrultusunda bir işte çalışmak isteyecek öğrencilerin iş bulmaya dair kaygılarının artacağı ve bu doğrultuda geleceğe dair umutlarının azalabileceği düşünülmektedir. Yapılan çalışmalar öğrencilerin gelecekle ilgili kaygılarının onların umutsuzluk düzeylerini artırdığını ortaya koymaktadır (Eren, 2020). Benzer şekilde Namdar'ın (2018) yürüttüğü çalışmada da geleceğe kaygıyla bakan öğrencilerin umutsuzluk düzeyinin geleceğe güvenle bakan öğrencilerden daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bu noktada başta istihdam yaratma özelliği olmak üzere ekonomiye pek çok katkısı bulunan girişimcilik olgusu ön plana çıkmaktadır. Öğrencilerin artan girişimcilik eğilimlerinin onlara gelecekte kendi işlerini kurmalarında yardımcı olacağı, girişimin başarılı olması durumunda aynı zamanda başkalarına da istihdam sağlayacağı düşünülmektedir.

Öğrencilerin girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeyinin demografik faktörler bakımından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla yapılan analizler incelendiğinde; öğrencilerin girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeylerinin onların cinsiyetlerine göre farklılaşmadığı görülmüştür.

Öğrencilerin girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeylerinin onların yaşlarına göre farklılık oluşturup oluşturmadığına ait bulgular incelendiğinde, 22 yaş ve üzeri öğrencilerin girişimcilik niyetinin, 21 yaş ve altı öğrencilere göre daha yüksek olduğu, diğer bir ifade ile yaş ilerledikçe girişimcilik niyetinin arttığı görülmektedir. Bununla birlikte, işsizlik kaygısı düzeyinin yaş faktörüne göre değişmediği, 22 yaş ve üstü öğrencilerin 21 yaş ve altı öğrencilere göre umutsuzluk düzeylerinin daha düşük olduğu saptanmıştır.

Ailede ticaret ile uğraşan birinin olmasının, öğrencilerin girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeyleri üzerinde farklılığa neden olup olmadığına dair bulgular incelendiğinde, ticaret ile uğraşan ailelerin çocuklarının girişimcilik niyetinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Diğer taraftan öğrencilerin

işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeylerinin ise ailede ticaret ile uğraşan bireylerin varlığından etkilenmediği görülmektedir.

Baba eğitim durumunun, öğrencilerin girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeyleri üzerinde farklılığa neden olup olmadığına dair bulgular incelendiğinde, baba eğitim durumunun öğrencilerin girişimcilik niyetini pozitif yönde etkilediği belirlenmiştir. Baba eğitim seviyesi yükseldikçe öğrencilerin girişimcilik niyeti artmaktadır. Bununla birlikte, baba eğitimi ilkökul düzeyinde olan öğrencilerin işsizlik kaygılarının yüksek olduğu, baba eğitim düzeyi lise ve üniversite düzeyinde olan öğrencilerin ise işsizlik kaygısının azaldığı görülmektedir. Ayrıca baba eğitim düzeyi düşük olan öğrencilerin umutsuzluk düzeyinin yüksek olduğu, baba eğitim düzeyi lise ve üniversite seviyesinde olan öğrencilerin ise umutsuzluk düzeyinin azaldığı görülmüştür.

Öğrencilerin girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeylerinin anne eğitim durumuna göre farklılık oluşturup oluşturmadığına dair veriler incelendiğinde, girişimcilik niyeti ve işsizlik kaygısının anne eğitim düzeyine göre farklılaşmadığı ancak umutsuzluk düzeyi ile anne eğitim düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Anne eğitim düzeyi yükseldikçe umutsuzluk düzeyi azalmaktadır.

Öğrencilerin girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeylerinin ailenin ekonomik durumuna göre anlamlı bir farklılık oluşturup oluşturmadığı incelendiğinde, girişimcilik niyeti ile ailenin ekonomik durumu arasında anlamlı bir farklılık görülmezken, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeyi ailenin ekonomik durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir. Ailesinin ekonomik düzeyi düşük olan öğrencilerin işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeyinin yüksek olduğu, aile ekonomik düzeyi arttıkça öğrencilerin işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeylerinin azaldığı görülmektedir.

Öğrencilerin girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeylerinin girişimcilik ile ilgili ders/kurs alma durumuna göre anlamlı bir farklılık oluşturup oluşturmadığına dair bulgular incelendiğinde, girişimcilik ile ilgili ders/kurs alan öğrencilerin girişimcilik niyeti artarken, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeyinin azaldığı görülmektedir. Yapılan araştırmalar girişimcilik derslerinin girişimcilik eğilimini artırdığını ortaya koymaktadır (Seçgin, 2020). Girişimcilik eğilimi artan öğrencilerin ise iş kaygıları ve buna bağlı olarak umutsuzluk düzeyleri azalmaktadır.

Girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeylerinin öğrencilerin iş deneyimlerine göre farklılık oluşturup oluşturmadığına dair bulgular incelendiğinde ise, girişimcilik niyeti ve işsizlik kaygısının iş deneyimine göre anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir. Çalışmada ayrıca öğrencilerin umutsuzluk düzeyi ile iş deneyimi arasında anlamlı fark bulunmaktadır. İş deneyimi olmayan öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri daha yüksek iken, iş deneyimine sahip olanların umutsuzluk düzeyinin azaldığı görülmektedir.

Araştırmanın sınırlılıkları ve bulguları doğrultusunda yapılacak çalışmalara öneriler sunulmuştur.

- ✓ Bu çalışmanın verileri sadece Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Araştırma evreni genişletilerek ve farklı eğitim örneklem grubunda daha geniş bir çalışma yapılabilir.
- ✓ Devlet ve Vakıf Üniversiteleri bünyelerinde yer alan çeşitli bölümlerde eğitim gören öğrenciler örneklem grubu olarak seçilerek hem bu iki grup arasındaki farklılıklar hem de bölümler arasındaki farklılıklar ortaya çıkabilir.
- ✓ Eğitim-Öğretim yılına yeni başlamış öğrenciler örneklem grubu seçilerek son sınıf öğrencileri ile karşılaştırma analizi yapılabilir. Böylece alınan eğitimin öğrencilerin girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeyleri üzerindeki etkisi ortaya konabilir.
- ✓ Girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluğun olumlu ve olumsuz yönlerinin olduğu dikkate alınarak öğrencilerin belirli aralıklarla girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeylerinin değerlendirilmesi gerekir. Elde edilen verilere göre girişimcilik niyetlerini arttıracak, işsizlik kaygılarını ve umutsuzluklarını azaltacak yöntemler belirlenebilir.
- ✓ Mezuniyet sonrası öğrencilerin girişimcilik niyeti, işsizlik kaygısı ve umutsuzluk düzeylerinde hangi yönde değişimler meydana geldiğini ve ne tür davranışlara yöneldiklerini ortaya koyacak çalışmalar yapılabilir.
- ✓ Çalışmamızda meslek yüksekokulu öğrencileri örneklem olarak seçilmiş olmasına rağmen, girişimcilikle ilgili ders/kurs alan öğrenci sayısının oldukça az olduğu görülmektedir. Bu nedenle işsizlik oranının bu kadar yüksek olduğu ülkemizde, öğrencilere eğitimin daha önceki evrelerinde girişimcilikle ilgili dersler verilerek onlar girişimciliğe özendirilebilir.
- ✓ Ülkemizde girişimcilerin en büyük sorunlarından biri sermaye yetersizliği olduğu için, devletin girişimcilere verdiği destekler artırılabilir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Makalenin tüm süreçlerinde Yönetim ve Ekonomi Dergisi'nin araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hareket edilmiştir.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

Çıkar Beyanı

Yazarın herhangi bir kişi ya da kuruluş ile çıkar çatışması yoktur.

KAYNAKÇA

- Adaryani, R. L., Akban, M. R., Adel, F., & Amiri, A. (2014). Examine the effects of students' social capital components on entrepreneurship intention (evidences from: university college of agriculture and natural resources, university of Tehran)", *International Journal of Agricultural Management and Development (IJAMAD)*", 4 (2): 147-155.
- Adekiya, A. A. ve Ibrahim, F. (2016). Entrepreneurship intention among students. the antecedent role of culture and entrepreneurship training and development, *The International Journal of Management Education*, 14 (2): 116-132.
- Adler, Alfred., (2004). *Yaşamın anlamı ve amacı*, (K. Şipal, Çev.), (s. 52-167). Say Yayınları.

- Ağır M (2007). *Üniversite Öğrencilerinin Bilişsel Çarpıtma Düzeyleri ile Problem Çözme Becerileri ve Umutsuzluk Düzeyleri Arasındaki İlişki*. [Doktora Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Akgün A. Gönen S. Aydın M. (2007). İlköğretim fen ve matematik öğretmenliği öğrencilerinin kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(20): 283-299.
- Akgün S.S. (2019). *Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Niyeti ile İşsizlik Kaygısı Arasındaki İlişki*. [Yüksek Lisans Tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Balkaya, E., ve Karcioğlu F. (2018). Üniversite son sınıf öğrencilerinde işsizlik kaygısı ve girişimcilik niyeti ilişkisi: TRA1 bölgesi örneği. *İş, Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 20(5):95-120.
- Başol, G. (2019). Eğitimde ölçme ve değerlendirme (Altıncı Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Başol, B. (2022). Araştırmacılar için istatistik (Üçüncü Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Beck At, Weissman A, Lester D, Trexler L (1974). The measurement of pessimism: The hopelessness scale. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 42(6): 861-865.
- Carretta CM. ve Ridner SH. ve Dietrich MS. (2014). Hope, hopelessness, and anxiety: A pilot instrument comparison study. *Arch Psychiatr Nurs*. 28(4): 230-234.
- Coakes, SJ ve Steed, LG (2003). *Sıkıntı olmadan SPSS analizi: Versiyon 11.0 pencereler*. Queensland, Avustralya: Wiley.
- Colman, A. M. (2015). *A Dictionary of psychology*. Oxford University Press.
- Cüceloğlu, D. (2010). *İnsan ve davranış*. Remzi Kitabevi.
- Dilbaz, N., ve Seber, G. (1993). Umutsuzluk kavramı: Depresyon ve intiharda önemi. *Kriz Dergisi*. 1(3): 134-138.
- Doğan, A. A., & Baş, M. (2010). Beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin durumluk kaygı düzeyleri ile başarıları arasındaki ilişkileri / The relations between achievements and level of anxiety of physical education and sports departments students. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 5(3): 1-2.
- Dursun, S. ve Aytaç, S. (2009). Üniversite öğrencileri arasında işsizlik kaygısı. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 28(1): 71-84.
- Eren, H. B. (2020). *Eczacılık Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinde İşsizlik Kaygısı, Girişimcilik Niyeti ve Umutsuzluk İlişkisi: Ankara İli Örneği*. [Doktora Tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Ersoy-Kart M, Erdost He (2008). Unemployment worries among turkish university students. social behavior and personality. *An International Journal*, 36(2): 275-288.
- Geçtan, E. (1981) *Psikanaliz ve sonrası*. İstanbul. Hür -Yayın.
- Geçtan, E. (1999). *İnsan olmak (20.bs.)*. Remzi Kitapevi.
- George, D., ve Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: A simple guide and reference*, 17.0 update (10a ed.) Boston: Pearson.
- Gönül, F. ve Yaşar M.E. (2023). Üniversite öğrencilerinin öz yeterlilik ve işsizlik kaygılarının girişimcilik niyeti üzerindeki etkisi. *Bingöl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 7(2): 85-101.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri* (5. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Güreşçi, E. (2014). Girişimcilik eğilimi üzerine bir araştırma, İspir Hamza Polat MYO örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 9 (1): 23-38.
- Kaya, M. ve Varol, K. (2004). İlahiyat fakültesi öğrencilerinin durumluk sürekli kaygı düzeyleri ve kaygı nedenleri (Samsun örneği). *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17: 17-63.
- Kline, R. B. (2019). Yapısal eşitlik modellemesinin ilkeleri ve uygulaması-principles and practice of structural equation modeling. (S. Şen, Çev.). Nobel Yayıncılık.
- Ölçer Kimzan, F., & Sonmez, H. (2023). Anadolu üniversitesi açıköğretim sistemi öğrencilerinin işsizlik kaygısı ve girişimcilik eğilimi ilişkisinin incelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 9(1): 62-91. <https://doi.org/10.51948/auad.1136423>

- Kabaca, T. ve Erdoğan, Y. (2007). Fen Bilimleri, Bilgisayar ve Matematik Eğitimi Alanlarındaki Tez Çalışmalarının İstatistiksel Açından İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2,(22), 54-63.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Koçak, O. ve Çepni, S. (2017). Üniversite öğrencilerinin çalışma hayatına dair beklentilerinin değerlendirilmesi: Yalova Üniversitesi öğrencileri örneği. *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi E-Dergi*, 6(1): 241-265
- Lee, I. ve T. ve Sheu, W. ve H. ve Liau, Y. J. ve Lin, S. Y. ve Lee, W. J. ve Lin, C. C. (2003). Relationship of stressful life events, anxiety and depression to hyperthyroidism in an Asian population. *Hormone Research in Paediatrics*, 60(5): 247-251.
- Linan F, Chen YW (2009). Development and cross-cultural application of a specific instrument to measure entrepreneurial intentions. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 33(3): 119-144.
- Mammadova, A. (2016). *Çocuk Cezaevindeki Ergenlerle Ailesiyle Birlikte Kalan Ergenlerin Yaşam Doyumu ile Umutsuzluk ve Öğrenilmiş Güçlülük Düzeylerinin Karşılaştırılması*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Beykent Üniversitesi.
- Namdar A (2018). *Bir Grup Öğrencide Umut, Kaygı ve Mutluluk Arasındaki İlişki*. [Yüksek Lisans Tezi]. Üsküdar Üniversitesi.
- Odabaşı, Y. (1999). Anket Yöntemi. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri içinde ed. Ali Atıf Bir. Eskişehir: TC Anadolu Üniversitesi Yayınları, (1081).
- Öz, F. (2004). *Sağlık alanında temel kavramlar, kaygı ve korku*. Kendisi Yayınevi.
- Özçelik kaynak, k., & Öztuna, B. (2020). Üniversite öğrencilerinde işsizliğe yönelik işsizlik kaygısı ve umutsuzluk: Dokuz Eylül üniversitesi sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencileri üzerine bir araştırma. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 15(60): 953-970. <https://doi.org/10.19168/jyasar.742879>
- Ratnamiasih, I. ve Setia, B. I. (2016). "Internal and external factors that influence student entrepreneurship intention on private universities in bandung", in 8th *Widyatama International Seminar on Sustainability*. 394-400.
- Ridha, R. N. ve Wahyu, B. P. (2017). "Entrepreneurship intention in agricultural sector of young generation in Indonesia". *Asia Pacific Journal of Innovation and Entrepreneurshi*, 11 (1): 76-89.
- Sabuncu, R. G. (2017). *Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi Öğrencilerinin Girişimcilik Niyetleri ve Çevresel Tutumlarını Ölçmeye Yönelik Bir Araştırma* [Yüksek Lisans Tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Schneiderman N., Ironson G. & Siegel S. D. (2005). Stress and health: Psychological, behavioral, and biological determinants. *Annu Rev Clin Psychol*, 1(1): 607-628.
- Seber, G. ve Dilbaz, N. ve Kaptanoğlu, C. ve Tekin, D. (1993). Umutsuzluk ölçeği, geçerlilik ve güvenilirliği. *Kriz Dergisi*, 1(3): 139-142.
- Seber, G. (1991). *Beck Umutsuzluk Ölçeğinin Güvenirliği ve Geçerliliği Üzerine Bir Araştırma*. [Yayınlanmamış Doçentlik Tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Seçgin, Y. (2020). Girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerine etkisi: üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Business & Management Studies: An International Journal*, 8(1): 803-827.
- Sezer, C. (2013). Kariyer olarak girişimcilik ve girişimcilik niyetini etkileyen faktörlerin içerik analizi ile belirlenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(2): 49-60.
- Spielberger, C. D. (1966). Theory and research on anxiety. *Anxiety and Behavior*, 1: 3-20.
- Stevens, J. (1996). *Applied Multivariate Statistics for the Social Sciences*. (3rd edition), Mahwah, Lawrence Erlbaum: New Jersey.
- Şeşen, H. ve Basım, N. (2012). Demografik faktörler ve kişiliğin girişimcilik niyetine etkisi: spor bilimleri alanında öğrenim gören üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Ege Akademik Bakış*, (12): 21-28.
- Tabachnick, B.G., Fidell, L.S. (2013). *Using multivariate statistics* (sixthed.) Pearson, Boston.

- Tayfun Ant, Korkmaz A (2016). Üniversite öğrencilerinde işsizlik kaygısı: Süleyman Demirel üniversitesi öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(17): 534-558.
- TDK (2023). Erişim adresi: [<https://sozluk.gov.tr/>]. Erişim Tarihi: 05.01.2023.
- Toksoy, B. (2019). *Girişimci Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Niyetine Etkisinde Stratejik Güven ve Ortak Değerlerin Moderatör Rolü Üzerine Bir Araştırma*. [Doktora Tezi, İstanbul Okan Üniversitesi]. İstanbul Okan Üniversitesi.
- Üngören, E. & Ehtiyar, R., (2009). Türk ve Alman öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinin karşılaştırılması ve umutsuzluk düzeylerini etkileyen faktörlerin belirlenmesi: Turizm Eğitimi Alan Öğrenciler Üzerinde Bir Araştırma. *Journal of Yasar University*, 4 (14): 2093-2127.
- Yapıcı, A. (2006). *Alkol Bağımlılığında Depresyon ve Anksiyetenin Yeti yitimi ve Yaşam Kalitesine Etkisi* [Uzmanlık Tezi]. Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi.

SUMMARY

Unemployment and the youth unemployment problem, emerging as a consequence, is a global problem in today's world. Since employment opportunities are very limited, especially in underdeveloped and developing countries, the hopes of university-age young people living in these countries for finding a job are gradually decreasing, and their anxiety about finding a job is increasing. As a result, young people have to cope with negative emotions, such as anxiety, unhappiness, and hopelessness, which arise along with unemployment anxiety. Individuals who cannot get a job or find the opportunity to do the job of their dreams will eventually fall into despair and their quality of life will decrease. Entrepreneurship, on the other hand, has an important role in development and economic growth, especially in employment, as individuals who are entrepreneurs create employment not only for themselves but also for others in the future. The first step in embarking on entrepreneurship is to intend to become an entrepreneur. This concept is referred to as entrepreneurial intention in the literature. In this regard, university students, who are seen as potential prospective entrepreneurs with their age, equipment, and high energy, come to the fore. In this context, our research first tried to reveal the relationships between vocational school students' entrepreneurial intentions, unemployment concerns and hopelessness levels. In addition, it is aimed to examine the differences in entrepreneurial intention, unemployment anxiety and hopelessness levels according to various demographic characteristics.

There are some studies in the literature on the variables of entrepreneurial intention and unemployment anxiety, which are among the three variables addressed in our research, but there is only one study in which these three variables (entrepreneurship intention, unemployment anxiety, and hopelessness) have been used together. This study was conducted with undergraduate students. Therefore, we can describe the present research as the first study conducted with associate degree students. In this context, in light of the findings obtained to test the models and hypotheses, it is thought that the research will contribute to the enrichment of the literature in the related field.

It is a descriptive survey research focusing on collecting data from undergraduate students. The data were collected by convenient sampling method from 241 final-year students at Manisa Celal Bayar University. Vocational School of Health Services through a questionnaire. The questionnaire comprises two parts. The first part includes scales for measuring entrepreneurial intention, unemployment anxiety, and hopelessness. The second part contains demographic characteristics of the students. The data were analyzed through SPSS software program; using descriptive statistics, difference analyses, and correlation analyses. The correlation analyses revealed significant negative relationships between entrepreneurship intention and both unemployment anxiety and hopelessness. Additionally, a positive relationship was found between unemployment anxiety and hopelessness.

The level of variation in entrepreneurial intention, employment anxiety, and hopelessness levels of students according to their demographic characteristics was also investigated in the study. The results of the t-test, ANOVA, Mann-Whitney U, and Kruskal-Wallis H tests performed in this context showed that gender did not cause any significant difference in the variables of the research. It was determined that the entrepreneurial intention and hopelessness levels of the students differed according to their age and that the students from families already involved in business had higher levels of entrepreneurial intention. The entrepreneurial intention level of students whose fathers had a higher level of education increased and their unemployment anxiety and hopelessness decreased. As the education level of the mother increased, the hopelessness levels of the students decreased. While the entrepreneurial intention level of students taking entrepreneurship courses or education increased, their unemployment anxiety and hopelessness levels decreased. It was also concluded that the hopelessness levels of students with work experience decreased.